

II SIMPOSI INTERNACIONAL “EDUCACIÓ I ADOLESCÈNCIA”

Càtedra Educació i Adolescència Abel Martínez Oliva
Universitat de Lleida – Campus Capponet
Dimarts, 9 d'abril de 2019



PRESENTACIÓ

La Càtedra Educació i Adolescència Abel Martínez Oliva és un espai basat en l'anticipació i la detecció de noves necessitats en l'adolescència, a fi de promoure la investigació i la innovació educativa i atendre aquestes necessitats de manera eficaç, eficient i sostenible.

Des de la Càtedra Educació i Adolescència s'organitza aquest "Simposi Internacional Educació i Adolescència" per tal que els professionals, investigadors i estudiants del món de l'educació puguin tenir un fòrum per a la reflexió, el reconeixement i la identificació de les necessitats dels adolescents a les que han de fer front els centres educatius, i per a potenciar la recerca i innovació educativa per a donar-hi resposta des dels eixos reconeguts per la comunitat científica.

DESTINATARIS

El simposi es dirigeix a professionals de l'educació que investiguen i/o treballen amb l'adolescència: professorat de centres d'educació secundària, professorat universitari, professionals del sistema de protecció de la infància, professionals de serveis socials i d'espais d'educació no formal, entre altres. També va dirigit a estudiants del Màster de Formació del Professorat de Secundària i Batxillerat, FP i idiomes, del Màster en Psicopedagogia, Màster en Gestió i Avaluació de la Intervenció per a la Transformació Social, del Màster en Psicologia general sanitària, dels Graus de Infantil, Primària, Educació Social, Treball Social i Psicologia, entre altres.

PROGRAMA

8:45 | **Lliurament de documentació**

9:15 | **Salutació i benvinguda institucional**

9:30 | **Conferència: Agència juvenil i activisme digital: de les xarxes socials a l'aula**
Gabriela Martínez Sainz

Resum: S'analitzarà el rol de l'agència juvenil en l'emergent activisme digital de les nenes, nens i joves d'arreu del món amb la finalitat de discutir les possibilitats que ofereix aquest activisme per millorar la convivència escolar fomentant un compromís amb la comunitat i desenvolupant la seva ciutadania global. La presentació també abordarà estratègies concretes que s'han utilitzat per la incorporació de l'activisme digital a l'aula, a nivell local, regional i global.

Ponent: Gabriela Martínez, University of Cambridge Faculty of Education. Investigadora del *Centre for Human Rights and Citizenship Education* de la *Dublin City University*, co-autora del llibre '*Countering Online Hate Speech*' publicat per UNESCO i autora de llibres acadèmics, de text i materials educatius en temes de ciutadania, democràcia i drets humans.

Presenta: Aida Urrea Monclús. Membre de la Càtedra, professora lectora Serra Húnter del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la Universitat Autònoma de Barcelona.

10:30 | **Pausa – Cafè**

11:00 | **Taula rodona: L'adolescència invisible**

Resum: S'abordarà l'educació de col·lectius d'adolescents poc visibles en els centres educatius però que tenen necessitats específiques i demandes d'inclusió. Què ens diu la investigació sobre pràctiques educatives inclusives per aquests col·lectius d'adolescents? Com podem millorar l'atenció educativa d'aquests adolescents?

Coordina: Neus Cortada Cortijo. Membre de la Càtedra, professora titular de Dret a la Facultat de Dret, Economia i Turisme de la Universitat de Lleida.

Adolescents LGTB+: Com podem acompanyar-los? - Sara Rodríguez Pérez

Resum: Tot i que s'han produït avenços pel que fa a la visibilització de la diversitat sexual, encara avui dia, les persones LGTB+ pateixen discriminacions i violències en molts moments de la seva biografia. Es presentarà un marc de comprensió que possibiliti un acompanyament a la diversitat sexual des d'una perspectiva de Drets Humans, interseccionalitat i inclusió.

Ponent: Sara Rodríguez Pérez. Professora de la Universitat d'Oviedo. Mestra, pedagoga i sexòloga. Les seves investigacions se centren en la violència en parelles adolescents, les famílies de menors trans i la protecció a la infància i adolescència. Ha coordinat i participat en diferents projectes d'atenció sexològica, entre els quals destaca el projecte Asexora.

Nens, nenes i adolescents en el sistema de protecció. - Jesús Miguel Jiménez Morago

Resum: "Entiéndeme, enséñame" és una guia dirigida a la comunitat educativa que tracta de sensibilitzar sobre la realitat dels nens i nenes del sistema de protecció, per tal de comprendre millor el seu comportament i facilitar la seva integració, millorant així el seu acompliment acadèmic i personal des de l'escola. Es presentarà aquest recurs que tracta d'explicar al professorat quines experiències d'adversitat caracteritzen aquests nens i quins poden ser els seus efectes, fent-los veure també les seves capacitats i potencialitats i oferint algunes pautes que han de caracteritzar la resposta educativa emmarcant-les en dues idees clau: normalització i atenció la diversitat.

Ponent: Jesús Miguel Jiménez Morago. Professor titular de Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Facultat de Psicologia de la Universitat de Sevilla. Té una llarga trajectòria investigadora amb nombroses publicacions i articles científics i és responsable de diferents projectes d'intervenció en acolliment familiar i altres mesures de protecció. Entre els més recents, el programa "Viatge a la meua història" així com un material especialment dirigit a la comunitat educativa: "Entiéndeme, enséñame: Guía per a l'atenció educativa a l'alumnat en situacions d'acolliment familiar, adopció i acolliment residencial".

Adolescència, col·lectius vulnerables i oportunitats per a l'èxit educatiu. - Joana Ferrer Miquel

Resum: Aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat, i en especial del més desafavorit, requereix un ecosistema educatiu personalitzat que reconegui la seva dignitat humana. Es presentarà la iniciativa del Departament d'Educació per identificar perfils i necessitats de joves vinculades al territori; nous enfocaments d'oferta o propostes educatives construïts des d'un concepte de xarxa col·laboradora d'aliances de diferents agents, amb la finalitat de donar resposta a la igualtat d'oportunitats de joves i col·lectius (d'edats compreses entre 16 i 22 anys) des d'una mirada inclusiva per a preveure l'aprenentatge al llarg de la vida.

Ponent: Joana Ferrer Miquel. Cap del Servei d'Èxit Educatiu i Noves Oportunitats al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Doctora en Filosofia i Ciències de l'Educació. Llicenciada en Dret i professora catedràtica d'ensenyament secundari. A més, és professora associada de la Facultat d'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de 1987 és docent d'ensenyament obligatori i post obligatori amb exercici de càrrecs de funció tutorial i directiva, orientats a fomentar dins el centre la mirada i l'acció en equip de la funció docent tutor. El 2008 rep el Premi Arnau de Vilanova en motiu del treball Didàctica de la filosofia: la interacció entre la gestió de competències i l'avaluació formativa/formadora.

Adolescència en acolliment en família extensa. - Núria Fuentes-Peláez

Resum: Les persones joves que estan el sistema de protecció presenten unes necessitats diferencials associades als fets que han viscut i a la mesura d'acolliment que calen atendre. Per donar resposta a aquest repte, es presentarà el programa SAFE (Programa de Suport per a Adolescents Acol·lits i Acol·lides en Família Extensa). Aquest programa és una eina per a professionals que facilita la intervenció grupal amb joves acol·lits en família extensa promovent un millor coneixement i comprensió d'aquests trets diferencials així com d'altres aspectes propis dels joves. Es destacarà el seu caràcter preventiu i de promoció per al desenvolupament positiu de l'adolescència.

Ponent: Núria Fuentes-Peláez. Professora agregada de la Universitat de Barcelona. Coordinadora del grup de recerca GRISIJ (Grup de Recerca sobre Intervencions Socioeducatives en la Infància i la Joventut). Membre de diferents xarxes internacionals vinculades a l'acolliment familiar com APFEL o la Foster Care Research Network. Lidera diferents projectes de recerca que es centren en la infància en protecció.

12:30 | Espais d'intercanvi simultanis: Connectant pràctiques, reptes i innovació

Resum: Espais d'intercanvi, debat i reflexió entre els professionals-investigadors-estudiants de l'educació i els ponents de les taules rodones on es compartiran: a) pràctiques i iniciatives que es duen a terme als centres educatius, b) reptes i necessitats emergents per tal d'optimitzar l'atenció a l'adolescència i impulsar la seva participació en centres educatius, c) idees d'innovació per a abordar-les en treballs de recerca, treballs fi de grau, treballs fi de màster i tesis doctorals.

Presenta: Robert Izquierdo Santaulària. Membre de la Càtedra, professor de secundària a l'Institut Caparrella de Lleida i professor associat a temps parcial a la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida.

Espai 1: "Adolescents LGTB+: Com podem acompanyar-los?" – Sara Rodríguez Pérez

Espai 2: "Nens, nenes i adolescents en el sistema de protecció." – Jesús Miguel Jiménez Morago

Espai 3: "Adolescents en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència." – Núria Fuentes-Peláez

Espai 4: "Adolescència, col·lectius vulnerables i oportunitats per a l'èxit educatiu" – Joana Ferrer Miquel

Espai 5: "e-Parenting: Educació parental en línia" – Eduard Vaquero Tió

Espai 6: "Promoció de la parentalitat positiva en famílies amb adolescents que pateixen problemes de salut mental" – Ana Rodríguez Meirinhos

Espai 7: "'Vivir la adolescencia en familia': Un programa d'educació parental aplicat a centres d'educació secundària." – Juan Carlos Martín Quintana

14:00 | **Dinar**

15:30 | **Taula rodona: Parentalitat positiva i adolescència**

Resum: Claus per a treballar, des d'evidències científiques i des de bones pràctiques, amb la finalitat d'educar i fomentar la promoció de la parentalitat positiva en el període de la adolescència.

Coordina: M. Àngels Balsells Bailón. Directora de la Càtedra i Catedràtica d'Universitat de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida.

"Vivir la adolescencia en familia": Un programa d'educació parental aplicat a centres d'educació secundària. - Juan Carlos Martín Quintana

Resum: El programa "Vivir la adolescencia en familia" és una eina de treball eficient tant per a professionals que treballen amb famílies en risc social com per a professorat que l'aplica amb famílies amb fills en risc d'abandonament escolar primerenc. Ha estat aplicat per centres escolars d'educació secundària de tota la Comunitat Canària i per serveis socials comunitaris. Els resultats de l'avaluació mostren la millora de les competències parentals en supervisió i control, així com en oci i resolució de conflictes familiars.

Ponent: Juan Carlos Martín Quintana. Professor Titular de la Universitat de Las Palmas de Gran Canaria. President de l'Associació Hestia per la Intervenció i Recerca Familiar, Psicoeducativa i Social. Assessor del programa CaixaProinfància de la Fundació Bancaria La Caixa i membre del grup d'experts en Parentalitat Positiva del Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social i de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies.

e-Parenting: Educació parental en línia. - Eduard Vaquero Tió

Resum: La irrupció d'internet en totes les àrees de la vida quotidiana també s'ha posat de manifest en l'educació parental i familiar. Les famílies utilitzen la xarxa per buscar-hi ajuda en el desenvolupament de les funcions parentals, així com per realitzar accions formatives d'educació parental. La investigació comença a mostrar evidències de com s'han de desenvolupar aquestes pràctiques d'educació parental en línia, però queden diversos interrogants per aprofundir com ara quins objectius i característiques tenen els programes i recursos parentals en línia? o quins són els beneficis i les limitacions dels programes i recursos en línia per a les famílies?

Ponent: Eduard Vaquero Tió. Membre de la Càtedra i del grup de recerca GRISIJ (Grup de Recerca sobre Intervencions Socioeducatives en la Infància i la Joventut) i professor lector del Departament de Pedagogia i Psicologia de la Universitat de Lleida.

Promoció de la parentalitat positiva en famílies amb adolescents que pateixen problemes de salut mental. - Ana Rodríguez Meirinhos i Lucía Antolín Suárez

Resum: L'exercici de la parentalitat quan hi ha un diagnòstic d'un problema de salut mental en un fill adolescent és particularment difícil. Quines són les necessitats d'aquests pares i mares? Quins continguts haurà de tenir un programa d'educació parental que s'adreça a aquestes famílies? Les evidències científiques mostren com orientar les accions destinades a que pares i mares puguin exercir una parentalitat adequada a les necessitats particulars dels seus fills adolescents.

Ponent: Ana Rodríguez Meirinhos. Graduada en Psicologia, màster en Intervenció i Mediació Familiar, amb formació en teràpia sistèmica i intervenció en Trastorns de l'Espectre de l'parentalitat positiva en famílies d'adolescents amb problemes de salut mental sota la direcció de Alfredo Oliva i Lucía Antolín al Departament de Psicologia Evolutiva i de l'educació de la Universitat de Sevilla.

17:00 | Conferència: Adolescència i salut mental: què podem fer des de l'educació? Jorge Fernández del Valle

Resum: L'adolescència, a més de ser sempre considerada com una etapa de grans canvis físics i psicològics, presenta en les últimes dècades alguns indicadors molt preocupants sobre l'elevada incidència de trastorns emocionals i conductuals. En l'àmbit de la protecció infantil aquesta realitat és encara més visible i els recents estudis mostren un significatiu increment d'aquesta problemàtica, tot i que en els àmbits educatius formals i comunitaris també es destaca com un destacable repte. En la conferència s'analitzaran aquests problemes i en particular algunes estratègies i plantejaments importants per poder ajudar a aquests nois i noies per part dels professionals de l'educació, com a complement a les intervencions psicoterapèutiques que puguin estar realitzant-se.

Ponent: Jorge Fernández del Valle. Catedràtic de la Universitat de Oviedo y director del GIFl (Grupo de Investigación en Familia e Infancia), que té com a línia principal de recerca l'avaluació de programes d'acolliment tant residencial com familiar, i el desenvolupament d'instruments que facilitin la tasca dels professionals d'aquest àmbit (com el SERAR: Sistema de Registre i Avaluació en acolliment residencial, o el PLANEA: programa d'adquisició d'habilitats per a la vida independent).

Presenta: M. Àngels Balsells Bailón. Directora de la Càtedra i Catedràtica d'Universitat de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida.

18:00 | Entrega dels II Premis Educació i Adolescència a Treballs de Recerca, Treballs Final de Grau i Treballs Final de Màster.

Resum: Lliurament i presentació dels II Premis Educació i Adolescència i obertura de la tercera convocatòria de Premis Educació i Adolescència. La finalitat és reconèixer l'excel·lència de treballs de final de grau (TFG) i de treballs de final de màster (TFM), així com fomentar vocacions pedagògiques per una millora de la pràctica educativa en l'etapa adolescent.

Presenta: Assumpta Estrada Roca. Membre de la Càtedra, professora titular de Didàctica de la Matemàtica de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida.

18:15 | Comiat institucional

INSCRIPCIÓ, MODALITATS I MATRICULA

Inscripció: www.educacioiadolescencia.udl.cat/simposi

Matricula:

Inclou el material que es distribuirà, els dos darrers números de la Col·lecció de Monogràfics Educació i Adolescència, el cafè, el dinar i els certificats corresponents d'assistència.

Matricula	Preu
General: professionals, investigadors i altres	60 €
Estudiant: estudiants de grau, màster i doctorat.	30 €

La persona que es matriculi s'haurà d'inscriure en un dels espais d'intercanvi (es recomana que les persones del mateix centre educatiu es distribueixin entre els diferents espais per tal d'afavorir l'intercanvi d'experiències).

Reconeixement:

Es lliuraran certificats d'assistència i de participació.

[El Departament d'Educació reconeixerà l'assistència al simposi com a hores de formació.](#)

La Universitat de Lleida reconeixerà l'assistència al simposi com a matèria transversal. *

* En la modalitat d'inscripció per a reconeixement d'un crèdit de matèria transversal per la UdL, s'haurà de formalitzar la matrícula a través de la [seu electrònica de la Universitat de Lleida](#).

INFORMACIÓ

Data: Dimarts, 9 d'abril de 2019

Lloc: Universitat de Lleida – Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera.
Auditori del campus de Cappont.

Comitè organitzador:

Universitat de Lleida: Betlem Armengol, M. Àngels Balsells, Neus Cortada, Assumpta Estrada, M. Alba Forné, Robert Izquierdo, Aida Urrea i Eduard Vaquero.
Universitat de Barcelona: M. Cruz Molina i Ainoa Mateos

Més informació i contacte:

www.educacioiadolescencia.udl.cat/simposi
educacioiadolescencia@udl.cat

DESCOMPTES

Descomptes en la matrícula:

Descompte del 100% a la matrícula als estudiants dels Màsters Oficials de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida.

Descomptes en transport:

RENFE - Descompte del 30% a tots els assistents en la modalitat presencial. L'oferta és vàlida per a tots els trens d'AVE i Llarga Distància en trajectes de recorregut nacional, per a viatges d'anada o anada i tornada, no és acumulable a altres ofertes comercials.

Per accedir a aquest descompte ha d'estar inscrit al simposi i sol·licitar-ho a: fundacio@udl.cat

S'enviarà l'autorització amb el codi que es necessitarà per comprar els bitllets.

El full d'autorització ha d'acompanyar sempre als bitllets, en cas contrari el revisor del tren pot sancionar.

ORGANITZA



C À T E D R A
EDUCACIÓ I ADOLESCÈNCIA
ABEL MARTÍNEZ OLIVA

COL·LABORA



Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació



Universitat de Lleida
Facultat d'Educació,
Psicologia i Treball Social



Universitat de Lleida
Departament de Pedagogia
i Psicologia



Diputació de Lleida